

KRONIKA OBCE

RICHVALD

2018

Obsah

Obsah.....	2
Svet.....	3
Slovensko	4
Činnosť orgánov miestnej samosprávy	9
Obecné zastupiteľstvo a vedenie obecného úradu.....	9
Verejno – prospešný život.....	10
Ekonomický život	11
Voľby do orgánov samosprávy obcí	12
Počasié.....	13
Obyvateľstvo	14
Kultúra a spoločenský život	16
ZO JDS v Richvalde.....	21
DFSK Markovec	21
MO Únie žien Slovenska.....	21
DHZ Richvald	22
Urbárska spoločnosť, pozemkové spoločenstvo Richvald.....	22
Poľovnícke združenie Markovec Richvald	23
Duchovný život	27
Z A U J Í M A V O S T I Z O Ž I V O T A	34

Rok 2018

Svet

V tomto roku sme si pripomenuli viacero významných výročí. To, ktoré najviac ochromilo celý svet je určite 100. výročie konca prvej svetovej vojny, ktoré sme si pripomienkovali rôznymi spomienkovými slávnosťami po celom svete. Odhaduje sa, že v bojoch zahynulo 11 miliónov vojakov a ďalšie státisíce civilistov.

Silnou témou stále ostáva migrantská problematika- počas tohto roka prešlo cez more vyše 120 tisíc utečencov.

Éra nemeckej kancelárky Angely Merkelovej sa začala definitívne končiť až tento rok po tom, ako odstúpila z čela CDU. Merkelová skončila len na čele strany, zostáva však šéfkou vlády. Až do roku 2020, keď vyrovná rekord na tomto poste, ktorý dnes drží jej politický otec Helmut Kohl.

3. mája - Separatistická organizácia Baskicko a jeho sloboda (ETA) zverejnila otvorený list adresovaný Baskom, v ktorom oznámila ukončenie svojej ozbrojenej i politickej kampane. Ozbrojený konflikt trval zhruba 40 rokov a stál v Španielsku životy viac než 800 ľudí.

Britská kráľovská rodina sa rozrástla, Princ Wiliam s manželkou Kate sa potešili tretiemu dieťaťu. Britský princ Harry uzavrel vo Windsorskom zámku manželstvo s bývalou americkou herečkou Meghan Markleovou. Svadobný obrad sa za prítomnosti približne 600 pozvaných hostí konal v zámočkej Kaplnke sv. Juraja.

24. mája - Severná Kórea zničila pred zahraničnými novinármi svoj jadrový testovací komplex Pchunggje.

12. júna - Macedónsko a Grécko dosiahli dohodu vo viac ako štvrtstoročie pretrvávajúcom spore o názov postjuhoslovanskej republiky, ktorý zaťažoval ich vzájomné vzťahy a bránil integrácii Macedónska do EÚ i NATO. Macedónsko by sa malo v budúcnosti nazývať Republika Severné Macedónsko (Republika Severna Makedonija).

24. júna - V Saudskej Arábii vstúpilo do platnosti nariadenie, ktorým sa v tomto konzervatívnom kráľovstve ruší zákaz šoférovania žien.

9. júla - Etiópia a Eritrea oficiálne oznámili ukončenie svojho 20-ročného konfliktu.

Od roku 2014 trvá konflikt medzi Ukrajinou a Ruskom. Všetky štáty NATO a EÚ podporuje Ukrajinu a odsudzuje postup Ruska.

1.-8. decembra - Francúzsko zažilo najhoršie občianske nepokoje od roku 1968. Protesty hnutia Žlté vesty sa v Paríži zmenili na výtržnosti so stovkami zranených a tisíckami zatknutých. Podpálených bolo vyše 100 áut, vandali ničili predmety vystavené v interiéri Víťazného oblúka a zatvorených bolo mnoho ďalších turistických atrakcií, tak v hlavnom meste, ako aj inde po celej krajine.

V medicíne: Začiatkom tohto roka výskumní pracovníci Stanfordskej univerzity vyhlásili v tlačovej správe, že zahájili klinické testovanie na pacientoch s lymfómom. Išlo o potenciálne očkovaciu látku proti rakovine. Liečba zahŕňala injekciu imunostimulačných činidiel priamo do nádorov.

Liečba nazývaná hlboká stimulácia mozgu je o krok bližšie k tomu, aby sa stala terapiou, ktorá pomôže pacientom opätovne získať motorické funkcie po tom, čo ostali paralyzovaní z mozgovej príhody. Liečba je vyvinutá Clevelandskou klinikou s podporou Národných inštitútov zdravia (NIH).

Ketamín je najznámejší pre svoj vzostup ako nelegálna psychedelická drogová látka v deväťdesiatych rokoch minulého storočia. Dnes však môže dať nádej pacientom s Parkinsonovou chorobou.

Najčastejším dôvodom úmrtí vo svete je aj po toľkých rokoch a vývoja v medicíne tuberkulóza.

EÚ prijala smernicu proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Taktiež prijala kroky na zákaz nekalých obchodných praktík v potravinovom reťazci, ako aj v súvislosti s bojom stredoeurópskych krajín proti dvojakej kvalite potravín. Do platnosti vstúpilo všeobecné nariadenie Európskej únie o ochrane údajov (GDPR), ktoré okrem iného umožňuje občanom zmazať svoje osobné údaje, ktoré sú uložené u on-line dodávateľov a prevádzkovateľov sociálnych sietí.

Prezidentské voľby v susednej Českej republike vyhral Miloš Zeman v Rusku bol Vladimir Putin zvolený už na štvrté funkčné obdobie.

Slovensko

Rok 2018 bol naplnený výraznými a dôležitými okamihmi, z ktorých mnohé vstúpia do histórie. Vražda Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej, mohutné protesty, pád vlády a vymenovanie novej, zmeny vo vedení polície aj zadržanie podnikateľa s mafiánskym pozadím Mariana Kočnera. Ak sa Slovensko kedysi ako krajina hrdila murármi, sklármi či strojármi, dnes môže sebedomo povedať, že poskytuje svetu finančné, IT či účtovné služby najvyššej kvality za vynikajúcu cenu. Otázna je však budúcnosť. Kým doposiaľ investori čerpali a profitovali zo vzdelanej a lacnej pracovnej sily a výhodných podnikateľských podmienok, vývoj krajiny v oboch oblastiach zaostal a zamrzol. Platy v ekonomike rastú rýchlejšie ako produktivita, v školstve sa vláde nedarí zastaviť odliv talentov a vo svetových rebríčkoch konkurencieschopnosti krajina klesá. Bez zlepšenia kvality podnikateľského prostredia a vzdelávacieho systému, ktorý by umožnil rozvoj tvorivých, pracovitých a podnikavých absolventov, to budú mať čoraz ťažšie. Štatistický úrad informoval, že v roku 2018 bolo na Slovensku po prvýkrát v histórii menej detí ako starých ľudí – na každých sto detí (do 14 rokov) pripadalo 102 starých (65+ rokov). Narodilo sa síce stále viac ľudí, ako zomrelo, ale už ich bolo menej ako v roku 2017. A narodilo sa nás

dokonca menej ako tých, čo do republiky prišli z iných krajín. Druhý rok po sebe je polovica obyvateľstva staršia ako 40 rokov. Toto číslo bude už len rásť. Nedá sa to nijako zastaviť, nutné je sa na to len pripraviť. Základný dôsledok starnutia ľudí pocítíme na svojich nízkych dôchodkoch. Zosype sa súčasný dôchodkový model, keď väčšina ľudí v produktívnom veku robí na dôchodky menšine, ktorá už nepracuje. Málo pracujúcich a veľa dôchodcov znamená, že dôchodky sa radikálne znížia. Vzhľadom na to, ako Slovensko rýchlo zostarne, znižovanie pomeru dôchodkov voči priemerným platom bude citelné z roka na rok. Budeme sa dožívať tak veľa, že vzrastú náklady na zdravotníctvo, ale takisto budeme potrebovať profesionálov, ktorí sa o nás budú pravidelne starať. Tu tento štát zlyháva druhýkrát: podľa OECD žiadna vyspelá krajina nemá tak veľmi poddimenzované kapacity na starostlivosť o starých ľudí ako Slovensko. Už dnes sa hlási do zariadení sociálnej starostlivosti dvakrát toľko ľudí, ako je reálne možné umiestniť. Rok 2018 napríklad potvrdil, že podiel detí narodených mimo manželstva po predchádzajúcom intenzívne rastúcom trende ostal na úrovni 40 % už tretí rok. Možno s nádejou predpokladať, že 40 % detí narodených mimo manželstva je pre slovenskú populáciu hraničná hodnota.

Priemerný vek rodičiek rastie, vlani dosiahol hodnotu 29,7 rokov. Najväčšiu skupinu rodičiek predstavovali ženy vo veku 30 až 34 rokov. Každá tretie dieťa priviedla na svet žena z uvedenej vekovej skupiny.

Nové rekordy dosiahli aj opakované sobáše. Viac ako 14 percent ženíchov a viac ako 13 percent neviest vstupovali do manželstva ako rozvedení, teda vstupovali do druhej či vyššieho manželstva. Priemerný vek ženícha znova o niečo stúpol a dosiahol vyše 34 rokov, priemerný vek nevesty bol vyše 31 rokov. Najsilnejšou vekovou skupinou, kedy ľudia vstupujú do manželstiev je vek 25 až 29 rokov a to u oboch pohlaví. Druhou najpočetnejšou skupinou je vek 30 až 34 rokov.

Na sto sobášov pripadalo 31 rozvodov. Priemerný vek muža pri rozvode bol takmer 44 rokov, ženy 41 rokov. Podobne v zhode s trendom posledných rokov sa v roku 2018 znova zvýšila priemerná dĺžka trvania rozvedeného manželstva a dosiahla 15,4 roka. Rastie početnosť rozvodov po dlhšej dobe trvania manželstva, napríklad rozvody po 25 a viac rokoch trvania manželstva tvorili vlani až 21 % rozvodov (1 977 rozvodov). Šesť z desiatich rozvedených manželstiev boli partnerské zväzky s maloletými deťmi.

V rámci SR sa počas roka 2018 presťahovalo vyše 98 tisíc osôb, takmer 45 % osôb sa sťahovalo len z obce do obce v rámci jedného okresu.

1. januára naša krajina oslávila 25 rokov samostatného štátu.

21. februárom, zavraždením novinára Jána Kuciaka a jeho priateľky Marty Kušnírovej sa začali po Slovensku pochody v reakcii na ich vraždu. Týchto pochodov sa zúčastnilo vyše 200 tisíc ľudí. 27 ročný novinár sa venoval témam podozrení z daňových podvodov.

12. marca oznámil minister vnútra Róbert Kaliňák, že odstupuje.

15. marca podal demisiu Róbert Fico, nahradil ho Peter Pellegrini.

22.marca prezident vymenoval novú vládu

16.apríla Tomáš Drucker po necelom mesiaci odstúpil z postu ministra vnútra, pretože sa mu nepodarilo dosiahnuť odchod policajného prezidenta Tibora Gašpara. Prezident Andrej Kiska vymenoval novú ministerku vnútra bývalú štátnu tajomníčku ministerstva Denisu Sakovú.

13. júla - Slovensko v Bruseli slávnostne prevzalo predsednícku štafetu vo V4.

10. november – uskutočnili sa voľby do orgánov samosprávy obcí. Najviac mandátov získali nezávislí kandidáti, z politických strán získali najviac starostov a poslancov strany SMER-SD, KDH a SNS.

Rok 2018 bol mimoriadne bohatý na významné športové udalosti. **ANASTASIA KUZMINOVÁ**, 33-ročná biatlonistka, na ZOH získala v Pjongčangu zlatú medailu, svoju už tretiu olympijskú a s ďalšími tromi striebornými sa stala najúspešnejším slovenským športovcom v histórii OH i ZOH. 22-ročná **PETRA VLHOVÁ** vyhrala v Lenzerheide slalom Svetového pohára, bol to jej tretí triumf v pretekoch SP.

Ako 39. v poradí vpochodovala na plochu štadióna v Pjongčangu počas slávnostného otvorenia **XXIII. ZOH VÝPRAVA SLOVENSKA**, vlajkonosičkou bola 33-ročná zjazdová lyžiarka **VERONIKA VELEZ-ZUZULOVÁ**.

Zrakovo postihnutá **HENRIETA FARKAŠOVÁ** s navádzačkou Natáliou Šubrtovou sa stala tretí raz – po rokoch 2012 a 2017 – celkovou víťazkou Svetového pohára zdravotne znevýhodnených športovcov v zjazdovom lyžovaní.

28-ročný slovenský cyklista tímu Bora-Hansgrohe **PETER SAGAN** sa stal s rekordným počtom 477 bodov víťaz bodovacej súťaže na 105. ročníku Tour de France, už šiesty raz získal na týchto najťažších a najprestížnejších pretekoch sveta zelené tričko, čím vyrovnal historický rekord Nemca Erika Zabela z rokov 1996 – 2001.

3-ročná **ANNA KAROLÍNA SCHMIEDLOVÁ** vyhrala svoj tretí turnaj WTA, prvý od júla 2015, vo finále podujatia v Bogote zdolala Španielku Laru Arruabarrenovú-Vecinovú

Rok2018 v presných demografických číslach:

- počet obyvateľov SR k 31. decembru 5 450 421, z toho bolo 2 789 344 žien
- celkový prírastok dosiahol 7 301 obyvateľov, z čoho prirodzený prírastok predstavoval 3 346 osôb, migračný prírastok 3 955 osôb (v roku 2017 prírastok obyvateľstva 7 777 obyvateľov, z čoho prirodzený prírastok bol 4 055 obyvateľov a prírastok sťahovaním/migráciou bol 3 722 obyvateľov)
- počet živonarodených detí 57 639, z toho bolo 34 587 alebo 60 % v manželstve (v roku 2017 to bolo 57 969 živonarodených detí)
- počet zomretých 54 293, z toho bolo 27 777 mužov a 26 516 žien, pričom 65% zomretých žien boli vdovy (v roku 2017 to bolo 53 914 zomretých)

- počet sobášov 31 177 (v roku 2017 to bolo 31 309 sobášov)
- počet rozvodov 9 560 (v roku 2017 to bolo 9 618 rozvodov)
- v rámci SR sa presťahovalo 98 414 osôb, z čoho 44,9 % osôb z obce do obce v rámci okresu, 29,3 % osôb sa sťahovalo medzi okresmi v kraji a 25,8 % osôb sa sťahovalo z kraja do iného kraja SR

Prešovský kraj

Prešovský kraj sa rozprestiera na severovýchode Slovenskej republiky. Svojou rozlohou 8 973 km² zaberá 18,3 % rozlohy štátu a je po Banskobystrickom kraji druhým najväčším na Slovensku. Dlhá severná hranica je zároveň štátnou hranicou s Poľskou republikou. Na východe hraničí s Ukrajinou, na juhu s Košickým krajom, na juhozápade na malom úseku susedí s Banskobystrickým krajom a západným susedom je Žilinský kraj. Najsevernejší bod kraja sa nachádza v katastri obce Becherov, najjužnejší v obci Sečovská Polianka, najzápadnejší v obci Vysoké Tatry a najvýchodnejší bod, ktorý je zároveň najvýchodnejším bodom Slovenska, sa nachádza v obci Nová Sedlica.

Vznikol 24. júla 1996 na základe zákona NR SR č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky. Administratívne sa delí na 13 okresov: Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou. Rozlohou najväčším okresom je okres Poprad (1 105 km²) a najmenším okres Stropkov (389 km²). V kraji je 665 obcí, z toho 23 so štatútom mesta.

Reliéf kraja je značne členitý. Najväčšie plochy kraja zaberajú celky Vonkajších Karpát: Spišská Magura, Podtatranská brázda, Spišsko-šarišské medzihorie, Levočské vrchy, Bachureň, Šarišská vrchovina, Pieniny, Ľubovnianska vrchovina, Čergov, Busov, Ondavská a Laborecká vrchovina, Beskydské predhorie a Bukovské vrchy. Zasahujú sem aj celky Fatransko-tatranskej oblasti: Vysoké Tatry, Podtatranská kotlina, Kozie chrbty, Nízke Tatry, Hornádska kotlina a Branisko.

Zo Slovenského rudohoria je na území kraja Slovenský raj a Čierna hora, severnými okrajmi sem ešte zasahuje Košická kotlina, Slánske vrchy a Vihorlatské vrchy. Nachádza sa tu niekoľko veľko a maloplošných chránených území, z ktorých rozsahom a významom sú najväčšie Tatranský národný park a Pieninský národný park.

Najvyšším bodom kraja, ktorý je zároveň najvyšším bodom Slovenska, je Gerlachovský štít (2 655 m nad morom), najnižšie položené miesto je pri výtoku rieky Ondavy z kraja v katastri obce Nižný Hrušov (105 m nad morom). Relatívny výškový rozdiel predstavuje 2 550 m. Vplyvom rozdielnej nadmorskej výšky a členitosti povrchu je územie kraja rozdelené do troch klimatických oblastí, a to chladnej, mierne teplej a teplej.

Kraj má bohaté zásoby nerastných surovín, z ktorých najvýznamnejšie sú zásoby kamennej soli, vápenca, stavebného kameňa, tehliarskych surovín, zeolitu a mangánovej rudy.

Demografické východiská

Počtom 823 826 obyvateľov je Prešovský kraj najväčším v Slovenskej republike. Hustota osídlenia 92 obyvateľov na km² dosahuje druhú najnižšiu hodnotu po Banskobystrickom kraji a je o pätinu nižšia ako priemerná hustota zaľudnenia v Slovenskej republike. Najviac obyvateľov žije v krajskom meste Prešov, ktorý je zároveň tretím najväčším mestom Slovenska. Druhým najväčším centrom kraja je mesto Poprad.

V kraji je najvyššia pôrodnosť, dosahuje sa najvyšší prirodzený prírastok, ale vplyvom migračnému úbytku celkový prírastok na 1000 obyvateľov dosiahol v roku 2017 hodnotu len 1,8. Vo vekovom zložení sa znižuje podiel predproduktívnej zložky a narastá počet obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku. Obyvateľstvo kraja aj pri miernom zvyšovaní priemerného veku (38,3 rokov) patrí k najmladším v SR.

Ekonomické a sociálne špecifiká

Priemysel v kraji je rôznorodý bez výraznej orientácie na niektoré výrobné odvetvia. Dôležité zastúpenie tu má kovospracujúci, drevospracujúci, potravinársky, elektrotechnický, strojársky, chemický, textilný a odevný priemysel. Je koncentrovaný hlavne do okresných miest. Medzi najvýznamnejšie podniky v kraji patria: Tatravagónka v Poprade, Lear Corporation Seating Slovakia v Prešove, Pivovary TOPVAR, a.s., MECOM GROUP v Humennom, MILK-AGRO v Prešove, Nexis Fibers v Humennom, Bukóza Export-Import vo Vranove nad Topľou, Chemosvit folie vo Svite, Bukocel v Hencovciach a ďalšie.

Poľnohospodárska pôda zaberá 41,9 % z celkovej výmery pôdy. Z nej takmer dve pätiny predstavuje orná pôda, na ktorej sa pestujú predovšetkým obilniny, krmoviny, olejiny a zemiaky. V pestovaní zemiakov patrí kraj k najväčším producentom v SR. V rámci živočíšnej výroby prevláda chov hovädzieho dobytku. Spolu s Banskobystrickým krajom obhospodaruje najväčšie plochy lesných pozemkov.

Podnikateľské aktivity obyvateľstva ovplyvňujú podmienky a možnosti vytvorené v danom regióne. Na území kraja pôsobí takmer 20 tisíc firiem zameraných na tvorbu zisku a 50,7 tisíc súkromne podnikajúcich fyzických osôb (živnostníkov, vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského zákona). Svoju činnosť orientujú hlavne do odvetví stavebníctva, obchodu a priemyselnej výroby.

Prírodné krásy kraja a vhodné klimatické podmienky vytvorili priaznivé predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Sústredená je tu pätina ubytovacích zariadení SR, ktorých služby ročne využije približne 700 tisíc návštevníkov. V rámci kraja k najnavštevovanejším patrí región Vysoké Tatry a okresy Bardejov, Kežmarok, Prešov a Stará Ľubovňa.

Školstvo reprezentuje široká sieť predškolských zariadení a základných škôl. Nachádza sa tu 38 gymnázií a 73 stredných odborných škôl. Z vysokých škôl tu

sídli Prešovská univerzita a Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia.

Sieť zariadení zdravotníckej starostlivosti dopĺňajú vyhľadávané liečebno-preventívne zariadenia pre choroby dýchacích ciest vo Vysokých Tatrách, choroby tráviaceho ústrojenstva v Bardejovských Kúpeľoch a obehového ústrojenstva vo Vyšných Ružbachoch.

Kraj sa pýši mnohými kultúrno-historickými pamiatkami, kde zvláštnu pozornosť si zasluhujú mestá Levoča, Prešov, Bardejov, Poprad a Kežmarok. Administratívnym, hospodárskym, kultúrnym a spoločenským centrom kraja je mesto Prešov, kde sídlia i významné cirkevno-správne inštitúcie pravoslávnej, gréckokatolíckej a evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku.

Činnosť orgánov miestnej samosprávy

Obecné zastupiteľstvo a vedenie obecného úradu

V čele obce stojí starostka obce Mgr. Zuzana Germanová.

Obecné zastupiteľstvo tvorili do 04.12.2018:

Anna Porubská, Richvald 2,

Miroslav Hudák, Richvald 234,

Ing. Maroš German, Richvald 231- zástupca starostky obce

Magdaléna Tejová, Richvald 62,

Mgr. Mária Germanová, Richvald 118,

Ing. Branislav Ildža, Richvald 240,

Jozef Tej, Richvald 239.

V roku 2018 pôvodné obecné zastupiteľstvo zasadalo 10 krát a vo viacerých prípadoch sa ho zúčastnili aj občania obce, čím využili možnosť svojej individuálnej účasti na verejnom zasadnutí obce. Od septembra zapisovateľkou bola pani Zuzana Riznerová, rod. Ondiková, ktorá nastúpila po odchode pani Ing. Jany Rybárovej na materskú dovolenku.

Po voľbách od ustanovujúcej schôdze konajúcej sa 04.12.2018 za poslancov OZ boli zvolení:

1. Stanislav Hankovský, Richvald 30,
2. Ing. Maroš German, Richvald 231- zástupca starostky obce,
3. Monika Nováková, Richvald 237,
4. Rastislav Sobek, Richvald 220,
5. Mgr. Andrea Hankovská, Richvald 229,
6. Ing. Branislav Ildža, Richvald 240,
7. Jozef Tej, Richvald 239.

Čiže z pôvodnej zostavy traja poslanci pokračujú. Novozvolené zastupiteľstvo zasadalo v roku 2018 2 krát.

Funkciu hlavnej kontrolórky obce vykonáva Mgr. Stanislava Krukárová rod. Hankovská. Aj v tomto roku sa zúčastňovala zasadnutí obecného zastupiteľstva a podávala stanoviská a potrebné vyjadrenia.

Obecný úrad

Administratívnymi pracovníčkami na Obecnom úrade sú Anna Ondisová (v jej náplni je pomocná ekonomika a fakturácia, prenesený výkon štátnej správy, evidencia obyvateľstva, evidencia miestnych daní a poplatkov podateľňa, pokladňa - administratíva obecného úradu) a od septembra Zuzana Riznerová (referentka pre kultúru, vedenie správy nájomných bytov, príprava podkladov pre zastupiteľstvo, evidencia odpadového hospodárstva).

V roku 2018 bolo Obecným úradom overených 302 podpisov, 116 listín, vytvorených 436 daňových rozhodnutí z nehnuteľností, 3 za užívanie verejných priestorov, 299 rozhodnutí za tuhý domový odpad, 1 rozhodnutie za daň z nevýherných automatov, 391 zaprotokolovaných spisových obalov, vydaných 7 rybárskych lístkov.

V trvalom pracovnom pomere sú na Obecnom úrade ako údržbári a na rôzne remeselné práce zamestnaní Karol Hankovský a Adrián Porubský, ako koordinátorka malých obecných služieb Mária Germanová, ktorej pracovnou náplňou je aj vedenie obecnej knižnice, krojárne a výdaj obecného priestorov a obecného inventára občanom do prenájmu.

Úradné hodiny obecného úradu sú denne od 8.00 – 15.00 a každú stredu do 17.00 hod.

Obec využíva aj mnohé projekty realizované Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove, kde sa v polročných intervaloch zamestnávajú občania obce, ktorí sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove na verejnoprospešnú činnosť, činnosť v oblasti kultúry a terénnu sociálnu prácu. Vďaka ich pomoci dokážeme udržiavať zeleň na verejných priestranstvách, udržiavať zjazdnosť obecných komunikácií-hlavne v zimnom období. Sú nám tiež veľkou pomocou pri príprave a realizácii kultúrnych podujatí, ktorých je každým rokom v našej obci zvyšujúce množstvo. Tkáčska dielňa sa naďalej teší svojej priazni, či už u mladých alebo u skôr narodených užívateľoch.

Verejno – prospešný život

Aj v tomto roku pokračovala podpora Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Vďaka uchádzačom o zamestnanie, ktorí odpracúvajú v obci 4 hodiny denne, obec je schopná udržiavať verejné priestranstva kosbou, odhadzovaním snehu, zbieraním odpadkov v obci. V roku 2018 sa tak v obci vystriedalo vyše 10 obyvateľov obce.

Ekonomický život

Počas obdobia roku 2018 OZ prijalo nové všeobecne záväzné nariadenia s platnou legislatívou, rozpočet na rok 2019 a predbežný rozpočet na roky 2020 - 2021. V roku 2018 medzi najdôležitejšie práce patrí výstavba ďalšej časti chodníka od súp. čísla 36-33, rozostavaná výstavba vodovodu ku KSB, dokončenie výstavby miestnej komunikácie cez funduše – Hankovský (233), pokladka asfaltu pred mostom k 16.bytovej jednotke, údržba miestnych komunikácií – výtlkov, bola prevedená a skolaudovaná Úprava verejného priestranstva obce Richvald - okolo ZŠ boli vybudované cesty a chodníky, a tiež boli osadené nové autobusové zastávky, pri ZŠ bol vybudovaný altánok, osadené ďalšie hracie prvky a lavičky pred MŠ, vysadených bolo 15 stromov a 30 kríkov v areáli ZŠsMŠ, terénne úpravy miestneho cintorína- vybudovanie gabiónovej steny, rekonštrukcia okien v Dome Nádeje, zateplila sa zadná stena na Dome Nádeje, previedla sa údržba a rekonštrukcia KSB (poštové stredisko, chodby a schodiska v KSB), prevádzala sa bežná údržba verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu, do inventára prevádzkových strojov bolo zakúpená do kuchyne KSB umývačka riadu, do skladov chladničky, zakúpilo sa osobné motorové vozidlo. Pokračovalo sa v majetkovo - právnom vysporiadaní pozemkov na vytvorenie individuálnej bytovej výstavby v časti „Šoltiša hura“. Z najvýznamnejších prijatých grantov je dotácia MPSVaR SR na prevádzku Denného stacionára, dotácia na riešenie havarijného stavu suterénu ZŠsMŠ a dotácia pre DHZ obce Richvald. Ostatné granty tvorili dotácie na prenesené kompetencie školstva, na úseku registra obyvateľstva, dotácia na voľby a dotácie dávok v hmotnej núdzi: dotácia na stravu, školské pomôcky, osobitný príjemca dávky v hmotnej núdzi a rodinných prídavkov.

Služby v obci poskytujú:

- Jaroslav Svoboda, Richvald 93 - oprava motorových vozidiel
- Peter Majerník, Richvald 204 – PNEUSERVIS, prevádzka Richvald 169
- Jozef Fořta – FOIL, Richvald 168 – pohostinstvo, autobusová doprava
- GHP connection s. r. o – prevádzka Richvald 169- internetové služby
- Marek Zamborský – REZ-PIL Richvald 228-prevádzka Richvald 166 – porez dreva
- RICHTEX s. r. o, Richvald 60 – pohostinstvo, krajčírka dielňa
- Jozef Beňa- KOTVA Bardejov – prevádzka Richvald 179 – predajňa rozličného tovaru
- tri stolárske dielne: BALSYN- súkromný podnikateľ z Bardejova pán Balaščák v priestoroch PPD v Richvalde, Versatile Joiners - Milan Tipul a Ján Havrila, Richvald 37, Emil Petrič, Richvald 4
- Slovenská pošta: Poštové stredisko Richvald, Richvald 179.

Poľnohospodárska výroba:

- Poľnohospodárske podielnícke družstvo Bardejov so sídlom v Kľušove
- SHR Vladimír Banas, Richvald 205
- SHR Andrea Banášová, Richvald 205
- SHR Andrej Pavličko, Richvald 260
- SHR Štefan Fröhlich, Richvald 148
- SHR Drahomír Pekár, Richvald 49
- SHR Peter Zamborský, Richvald 228.

Najväčším zamestnávateľom v obci Richvald je PPD, ktoré zamestnáva 37 občanov a 4 cezpoľných. Činnosť PPD Bardejov je rozdelená na živočíšnu výrobu a rastlinnú výrobu. V roku 2018 živočíšna výroba pozostávala z chovu 400 kráv, 85 teliat do 3 mesiacov, 112 teliat do 6 mesiacov, 160 teliat nad 6 mesiacov, 540 oviec, 7 baranov, 1 plemenného býka. Rastlinná výroba: pestovanie pšenice, jačmeňa, repky olejky, triticales, ovsu, žita, kukurice, lucerny a ďateliny. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, v pestovaní pribudli sója, tekvica a zemiaky.

Voľby do orgánov samosprávy obcí

Voľby do orgánov obce sa konali 10.11.2018. Volebná miestnosť, nachádzajúca sa vo vestibule KSB v Richvalde, sa otvorila o 7:00 a zatvorila o 22:00. V našej obci z celkového počtu 822 voličov využilo svoje občianske právo 472 voličov, čo je 57,42 %.

Za starostu obce Richvald:

1. Mgr. Zuzana Germanová, 32 rokov, starostka, NEKA 70,5 % 325 hlasov
2. Ing. Jaroslav Pavel, PhD., konateľ, MOST-HÍD, 29,5 %, 136 hlasov

Do obecného zastupiteľstva:

1. Stanislav Hankovský, 49 rokov, robotník, SNS, 305 hlasov
2. Ing. Maroš German, 29 rokov, stav. inžinier- projektant, SNS, 304 hlasov,
3. Monika Nováková, 46 rokov, zdrav. Laborantka, KDH, 296 hlasov,
4. Rastislav Sobek, 34 rokov, vedúci stav. Činnosti, SNS, 278 hlasov,
5. Mgr. Andrea Hankovská, 28 rokov, fyzioterapeut, SNS, 266 hlasov,
6. Ing. Branislav Ildža, 26 rokov, finančný konzultant, SNS, 262 hlasov,
7. Jozef Tej, 47 rokov, technik, SNS, 253 hlasov.

-
8. Ing. Jaroslav Pavel, PhD., konateľ, MOST-HÍD, 29,5 %, 149 hlasov
 9. Miroslav Hudák, 61 rokov, strojník, SMER, 135 hlasov
 10. Ing. Miroslav Rybár, 63 rokov, dôchodca, SMER, 127 hlasov,
 11. Hana Hankovská, 38 rokov, materská dovolenka, SNS, 107 hlasov,
 12. Emil Petrič, 64 rokov, dôchodca, SMER, 95 hlasov.

Počasie

Január 2018 bol na väčšine územia Slovenska teplotne silne nadnormálny alebo inak povedané veľmi teplý. Podobne to bolo napríklad aj na väčšine územia strednej a západnej Európy. Na území stredného a východného Slovenska dosiahla teplota vzduchu ojedinele hodnoty nad 10 °C. Úplne inú situáciu sme mali na prelome februára a marca, teda v období, keď sa už ľudia začínajú pomaly tešiť na príchod jari. V tomto čase sme zaznamenali jedno z najvýraznejších ochladení v roku 2018. Ešte v závere februára k nám od severovýchodu prenikla veľmi studená, pôvodom arktická, vzduchová hmota a studený vzduch u nás zotrval aj v prvých marcových dňoch. Ochladenie vrcholilo práve na prelome posledného zimného a prvého jarného mesiaca, a tak sa napríklad stalo, že prvý jarný deň, ktorým je z meteorologického hľadiska prvý marec, bol v niektorých lokalitách chladnejší ako ktorýkoľvek deň zimy 2017/2018. Typicky jarné počasie trvalo na území Slovenska len zhruba 2 týždne a už v prvej polovici apríla nás nečakane prekvapil príchod leta. Prvý letný deň, teda deň s maximálnou dennou teplotou vzduchu 25°C a viac, sa vyskytol 9.apríla. Nejde však len o to. Totiž, letné dni sa na Slovensku vyskytli v minulosti už aj v závere marca, avšak počasie v apríli 2018 pripomínalo letný charakter aj inými črtami – napríklad ustálenosťou teplého počasia alebo aj výskytom búrok. Samozrejme, to sme ešte vtedy nevedeli, že jar v tomto roku nebude. Otepľovanie totiž pokračovalo a v apríli sa nevyskytlo žiadne výraznejšie ochladenie. Počas celého apríla mrzlo na území Slovenska len sporadicky. Na druhej strane sa v závere mesiaca denná teplota vzduchu vyšplhala výnimočne až na 30 °C, čo je v tomto období výnimočný, ale v posledných rokoch sa čoraz častejšie opakujúci jav. Apríl 2018 bol na väčšine staníc vôbec najteplejším aprílom od začiatku systematických meraní na území Slovenska. Už v apríli sa tak začali objavovať prvé problémy so suchom. Zaznamenali sme mimoriadne teplé a veľmi dlhé leto. Až na malé výnimky sa skončilo väčšinou ako druhé až piate najteplejšie aspoň od roku 1951. Po intenzívnych zrážkach zo začiatku septembra 2018 sa ďalšia mimoriadne zaujímavá udalosť vyskytla na začiatku októbra. Na území Slovenska sme totiž zaznamenali tornádo. Na základe predbežnej analýzy údajov z meteorologických radarov môžeme jednoznačne potvrdiť, že 3.10. sa vo Východoslovenskej nížine vyskytla supercelárna búrka, ktorá postupovala v smere od severozápadu na juhovýchod (v línii Michalovce – Čečehov – Iňačovce – Lekárovce). Búrka priniesla krúpy s priemerom do 2 cm a v obci Lekárovce boli spôsobené veľké škody vetrom. Stále viac indícií naznačuje, že vietor bol s vysokou pravdepodobnosťou vyvolaný tornádom. Záver októbra a začiatok novembra 2018 bol veľmi teplý. Dňa 29.10. sa v Richvalde teplota vzduchu „vyšplhala“ až na 21 °C. Teplota vzduchu však vystupovala nad 20 °C ešte aj na začiatku novembra. Prvé ľadové dni, teda dni kedy maximálna denná teplota vzduchu nevystúpila ani na 0°C, sa vyskytli na prelome novembra a decembra 2018.

Priemerná teplota tohoto roku bola v Richvalde 10,4°C.

Najnižšia absolútna teplota: -19°C 26. 02. 2018

Najvyššia absolútna teplota: 36°C 11. 8. 2018

Najchladnejší mesiac: 0,2°C marec

Najteplejší mesiac: 21,9°C august

Celkový úhrn zrážok za rok: 518 mm

Najvyššia snehová pokrývka: 42 cm 12. 12. 2018

Obyvateľstvo

K 31.decembru 2018 mala obec 994 obyvateľov, z toho 493 žien a 501 mužov. Priemerný vek obyvateľstva v roku 2018 bol 39 rokov. Počas roka sa narodilo 8 detí, zomrelo 20 našich občanov.

Najstaršími obyvateľmi Richvaldu sú z mužov vo veku 94 rokov Juraj Sobek (10.10.1924), Richvald č.d. 71, zo žien 91 ročná Anna Grittová rod. Dzuriková (11.07.1927) Richvald č.d. 190 a najmladšou obyvateľkou obce Richvald bola Sarah Zajoncová (03.12.2018) Richvald č. d. 181, z chlapcov Wiliam Lazor (05. 08.2018) Richvald č. d. 146.

Ku slovenskej národnosti sa hlási 993 obyvateľov, ku českej 6, k nemeckej 2 a k srbskej 1.

Narodenia

Tento rok medzi nás pribudlo 8 novorodencov (6 dievčat, 2 chlapci), čo je v porovnaní s minulým rokom 2017 o troch menej.

Sú to:

1. 12.02.2018 Katarína Paľuriková, Richvald 41
2. 02.07.2018 Ema Paľuriková, Richvald 226
3. 08.07.2018 Laura Riznerová, Richvald 178
4. 17.07.2018 Denisa Pohlodková, Richvald 81
5. 15.08.2018 Filip Papič, Richvald 221
6. 05.08.2018 William Lazor, Richvald 146
7. 27.08.2018 Bianka Sobeková, Richvald 220
8. 03.12.2018 Sarah Zajoncová, Richvald 181.

Aj tento rok prevažujú dievčatá.

Úmrtia

V našej obci sme pochovali najväčšie množstvo našich občanov (20) a jedného nášho rodáka Juraja Germana. Takúto úmrtnosť naša obec nezaznamenala ani počas oboch vojen, či rôznych epidémií. Čierna vlajka na obecnom úrade viala, dá sa povedať nepretržite, zvuky zvona umieračika ťažili nejedno srdce v obci, smrť sa v tomto roku dotkla väčšiny rodín v obci žijúcich.

Vekový priemer umierajúcich bol v tomto roku 77 rokov života. Rozlúčili sme sa s trinástimi ženami a siedmimi mužmi. Opustil nás jeden manželský pár a aj súrodenci. Vymierajú tradičné slovenské mená ako Anna a Andrej.

1. 06.01.2018 Mária Hankovská, rod. Gajdoš-Evinová, Richvald 21, 81 rokov,
2. 15.02.2018 Terézia Mikuluvková, rod. Mihoková, 83 rokov,
3. 17.02.2018 Anna Sobeková Foľtová, rod. Foľtová, Richvald 138, 86 rokov,
4. 24.02.2018 Mária Hudáková, rod. Gibel'ová, Richvald 110, 85 rokov,
5. 10.03.2018 Anna Paľuriková, rod. Paľová, Richvald 27, 64 rokov,
6. 19.03.2018 Viera Germanová, rod. Germanová, Richvald 231, 54 rokov,
7. 22.03.2018 Vladimír Porubský, rod. Porubský, Richvald 174, 62 rokov,
8. 24.04.2018 Zuzana Sabolová, rod. Vajdová, Richvald 83, 83 rokov,
9. 07.05.2018 Anna Šellongová, rod. Gibel'ová, Richvald 59, 81 rokov,
10. 15.06.2018 Anna Sobeková, rod. Foľtová, Richvald 72, 65 rokov,
11. 06.07.2018 Andrej German, rod. German, Richvald 22, 63 rokov,
12. 24.07.2018 Andrej Novák, rod. Novák, Richvald 7, 72 rokov,
13. 01.08.2018 Anna Rohal'ová, rod. Nováková, Richvald 136, 78 rokov,
14. 04.09.2018 Anna Šellongová, rod. Marcinčová, Richvald 193, 77 rokov,
15. 11.09.2018 Andrej German, rod. German, Richvald 196, 90 rokov,
16. 16.10.2018 Andrej Hankovský, rod. Hankovský, Richvald 127, 89 rokov,
17. 22.10.2018 Anna Hankovská, rod. Germanová, Richvald 20, 93 rokov,
18. 04.11.2018 Jozef Jakub, rod. Jakub, Richvald 143, 80 rokov,
19. 20.11.2018 Ján Šellong, rod. Šellong, Richvald 11, 86 rokov,
20. 10.12.2018 Zuzana Šellongová, rod. Galušková, Richvald 11, 80 rokov.

Sobáše

Fakt, že sobáš táto generácia presúva, sa premieta aj do našej obce. Priemerný vek nevesty bol v tomto roku 27 rokov a ženícha 29 rokov. Mladí si najprv chcú zabezpečiť bývanie a prácu, a až následne riešia svoj partnerský život.

1. 14.04.2018 Zuzana Porubská (24 rokov), Richvald 222
Richvald Ján Katušin (27 rokov), Nemcovce 70
2. 26.05.2018 Dominika Ildžová (26 rokov), Richvald 242
Richvald Emil Jankuv (31 rokov), Vyšná Voľa 1
3. 16.06.2018 Mária Prítoková (40 rokov), Richvald 260
ČR Peter Jakab (37 rokov), Koprivnica 36
4. 28.07.2018 Daniela Hankovská (25 rokov), Richvald 181
Richvald Ľuboš Zajonc (31 rokov), Spišská Stará Ves
5. 08.09.2018 Miriama Grittová (35 rokov), Richvald 190
Richvald Marek Gmitter (35 rokov), Bardejov
6. 22.09.2018 Anna Hurajová (25 rokov), Rešov 26
Rešov Patrik Vajda (25 rokov), Richvald 105

7.	29.09.2018	Mgr. Jaroslava Mihalčinová (27 rokov), Vyšná Voľa
Vyšná Voľa	Ján Marcinčo (31 rokov), Richvald 9
8.	06.10.2018	Jana Porubská (22 rokov), Richvald 22
Richvald	Juraj Jackanin (24 rokov), Rešov 89
9.	20.10.2018	Mgr. Ľudmila Brehuvová (30 rokov), Vyšná Voľa 30
Richvald	Jozef Paľuv (34 rokov), Richvald 134
10.	27.10.2018	Jana Vajdová (28 rokov), Richvald 192
Bardejov	Dominik Benka (28 rokov), Bardejov
11.	03.11.2018	Klaudia Sabolová (22 rokov), Richvald 15
Bardejov	Rastislav Juročko (29 rokov), Gaboltov 86
12.	17.11.2018	Simona Hankovská (25 rokov), Richvald 15
Richvald	Stanislav Košík (25 rokov), Kurima

V roku 2018 sa z trvalého pobytu odhlásilo 13 občanov. Na trvalý pobyt sa do našej obce prihlásilo 17 občanov, najčastejšie z dôvodu nájmu v bytovom dome, ale aj pri vydaji a ženbe našich mladých.

Kultúra a spoločenský život

17. januára sa v evanjelickom kostole konal misijný večer so švajčiarskymi misionármi z organizácie: Misia na Níle.

21. januára sa v zasadačke Obecného úradu už po štvrtýkrát konalo slávnostné uvítania detí narodených v roku 2018 do života obce Richvald. Slávnosť viedla starostka obce, rodičia sa slávnostne podpísali do pamätnej knihy obce. Privítali sme 11 našich najmenších richvaldžanov. V tento deň sa v poobedňajších hodinách konalo aj 7. ekumenické stretnutie tento krát v evanjelickom kostole.

31. januára sa konal obecný karneval pre všetky deti v obci. Pani učiteľky si pre deti pripravili zaujímavé hry a súťaže, pani kuchárky nám napiekli šišky a obec deťom do súťaží prispela sladkými odmenami.

24.-25.februára sa vo vestibule Kultúrneho domu konal festival dokumentárnych filmov pod názvom „Jeden svet.“

30. marca sa v priestoroch Kultúrneho domu konal filmový festival „Expedičná kamera.“

13. apríla sa na celom Slovensku rozdávali narcisy pri príležitosti Dňa narcisov. V našej obci sa konal pod záštitou rodiny Novákovej. V tomto roku sa v našej obci vyzbierala čiastka 343,70 €. Tieto finančné prostriedky budú použité na osvetu, výskum a prevenciu nádorových ochorení a zlepšenie starostlivosti o onkologických pacientov.

3.mája sa Richvaldom šírila vôňa gulášu, a to z dôvodu organizovania súťaže vo varení gulášu. Tohto kultúrneho podujatia sa zúčastnili tieto tímy: OFF ROAD, poľovníci, DHZ, Richvaldof, DfSk Markovec- ženy, ECAV, DfSk Markovec muži, Únia žien, MO JDS. Na prvom mieste sa umiestnilo v kategórii najlepšie družstvo a najchutnejší guláš družstvo ECAV CZ Richvald. Táto akcia bola plná zábavy a príjemnej atmosféry vďaka všetkým prítomným.

13. mája sa v Kultúrnom dome konala slávnosť pri príležitosti Dňa matiek. O program sa postarali deti z Materskej a Základnej školy v Richvalde, detský spevácky zbor KLASY a členky tanečného krúžku v Richvalde. Všetky prítomné mamičky boli obdarované kvetom a malým občerstvením.

1. júna sme tradičný Deň detí oslavovali na futbalovom ihrisku našej obce. V tomto roku predviedli ukážku zásahu naši dobrovoľní hasiči z Richvaldu. Deti si mohli vyskúšať hasiť požiar, mohli sa povozit' na hasičskej štvorkolke a na Karose. V závere sa deti ešte vyhrali na ihrisku a unavené išli naspäť do školy, kde ich už čakal chutný obed. Tí najmenší škôlkari sa do škôlky priviezli na veľkom hasičskom aute.

9.-10. júna delegáti našej obce navštívili naše družobné mesto Rychwal v Poľsku pri príležitosti dňa „Rychvalie“, kde sa stretli zástupcovia slovenského, českého a poľského Richvaldu. Našu delegáciu tvorili: starostka obce Mgr. Zuzana Germanová, zástupca starostky obce Ing. Maroš German, poslanci obecného zastupiteľstva: Ing. Branislav Ildža, Magdaléna Tejová, Mgr. Mária Germanová, Miroslav Hudák a Jozef Tej. Okrem slávnostnej časti bola pre delegácie pripravená exkurzia v uhoľnej bani a v obci, kde sa vyrábajú vřbové výrobky.

16.-17. júna sa konal druhý ročník akcie s názvom OFF ROAD Richvald. Organizačne táto akcia bola pod záštitou novovzniknutého klubu 4x4 Richvald. Konala sa v rokline za cintorínom „na Lúčkach“, ktorú si organizátori starostlivo pripravovali už pár mesiacov pred konaním samotnej akcie. Táto akcia mala najväčšiu návštevnosť v porovnaní so všetkými kultúrnymi akciami v našej obci. Nadšenci terénnych štvorkolesových tátošov si prišli na svoje, tak ako aj celé ich rodiny a v konečnom dôsledku aj všetci zúčastnení.

15. júla sa uskutočnil športový deň pod názvom „Richvald sa vracia k futbalu.“ Prvý zápas patrilo deťom a mládeži v zápase „Vyšňani“ proti „nižňanom“ (8:4). V ďalšom zápase si zmerali sily dospeláci „Vyšňani“ s „nižňanmi“ (10:11), tento rok sa opäť víťazi vymenili. Posledný zápas patrilo „Ženáčom“ proti „slobodným“ (4:2). Pre deti bola určená hlavne športová olympiáda. Víťazi v športovej olympiáde: 1. miesto - Jaroslav Ždiľa ml., 2. miesto – Filip Sobek, 3.

miesto – Damián Šellong. Pre všetkých divákov a fanúšikov bolo pripravené občerstvenie.

16. - 20. júla sa uskutočnil richvaldský denný tábor. Tohtoročný tábor mali na starosti starostka obce Mgr. Zuzana Germanová, poslankyňa Mgr. Mária Germanová, Deniska Hudáková, Karinka Hankovská, Ing. Jana Rybárová a pracovníčka OcÚ Mária Germanová. Tento rok sme prešli všetkými ročnými obdobiami, naučili sme sa aké jednotlivé mesiace k nim patria, pripomenuli sme si aké sviatky počas nich oslavujeme. Tieto dni boli plné hier, tanca a zábavy. Absolvovali sme tiež exkurziu v bardejovskej pekárni, syrárni, v šijacej dielni, vo výrobe obuvi a výrobní okuliarov. V posledný deň sme si vyhodnotili celý tábor, rozdali darčeky a rozlúčili sa. Táboru sa zúčastnilo 20 detí našej obce.

12. augusta obec oslávila svoje 663. výročie od prvej písomnej zmienky. Dopoludnia sa konali ekumenické bohoslužby v priestoroch amfiteátra v Richvalde. V deň osláv k nám pricestovali naši hostia z poľského Rychwalu a z českého Rychvaldu. Na slávnostnom obede v sále Kultúrneho domu v Richvalde sa stretli zástupcovia troch „Richvaldov“ - českého, slovenského a poľského. Počas pobytu v našej krajine mali možnosť zoznámiť sa s okolitou prírodou našej obce na navštíviť vrch „Žebrák“. Poobede už slávnosti pokračovali vystúpeniami folklórnych súborov a skupín na našom amfiteátri pri Kultúrnom dome. Účinkovali: richvaldský folklórny súbor Markovec, ženská spevácka skupina Petroviančan, Matičný klub Heligonkárov z Bardejova a folklórny súbor Topľan z Giraltoviec. O plné brušká všetkých účastníkov sa tento rok postarali naši hasiči so svojim výborným gulášom a koláčmi nás pohostili šikovné gazdinky zo svojich richvaldských domácností.

Ďakovný list bol udelený:

za rozvoj obce Richvald: Milanovi Adamuščinovi, Richvald 12.

Tento deň organizačne podporilo Hornošarišské osvetové stredisko v Bardejove, všetci zamestnanci Obecného úradu a poslanci obecného zastupiteľstva.

Svojou návštevou nás poctili delegáti z poľského Rychwalu, českého Rychvaldu, starostovia susedných obcí Krivého Ján Steranka, Rokytova Ľubomír Pangrác Pitter, poslanci PSK MUDr. Andrej Havrilla a Mgr. Juraj Bochňa, vedúca oddelenia starostlivosti o životné prostredie naša rodáčka Ing. Mária Hankovská.

21. augusta sa konalo športové popoludnie s názvom „Rolls day- kolieskový deň.“ Tento deň si zobral pod patronát poslanec Jozef Tej s celou svojou rodinou a ostatní poslanci im boli nápomocní. V priestoroch plochy pri KSB Richvald, organizátori pripravili prekážky pre cyklistov, pre kolieskovokorčuľujúcich a kolobežkujúcich účastníkov.

V kategórii cyklisti zvíťazili:

1. miesto – Tom Klaves,

2. miesto – Šimon Zamborský,

3. miesto – Patrik Banas.

V kategórii korčuliari:

1. miesto – Damián Šellong,

2. miesto – Aneta Šellongová,

3. miesto – Pavol Hankovský.

V kategórii kolobežkári bolo nasledujúce poradie:

1. miesto – Šimon Zamborský,

2. miesto – Gabriel Zamborský,

3. miesto – Norbert Rizner.

2. septembra sa po prázdninách opäť začal rušný život školákov a škôlkarov. Pani riaditeľka všetkých žiakov srdečne privítala v novom školskom roku 2018/2019 a poprialala im v ich štúdiu veľa úspechov. Medzi prvákov sme tento rok privítali 2 chlapcov a 1 dievča:

1. Jaroslav Adam Gúsenica

2. Alex Hankovský

3. Veronika Kopačková.

Všetci dostali od našej obce kufríky plné školských potrieb pre školákov. Triednou učiteľkou im bola Mgr. Helena Chovancová.

16. septembra sa priaznivci cyklistiky stretli, aby spolu mohli zdolať hrebene nášho krásneho katastra. Pre ženy bola pripravená trasa v dĺžke 10,5 km a pre mužov 26 km trasa. V mužskej kategórii zvíťazil **Marek Dutko** v čase 1:16:01 a v ženskej kategórii **Emília Sovičová** s časom 0:37:37. Túto športovú akciu organizoval náš poslanec Jozef Tej.

14. októbra sa konalo už tradičné stretnutie s našimi seniormi v sále Kultúrneho domu. Pozvaní boli všetci občania obce nad 60 rokov, ktorých bolo 230. V úvode sa im prihovorela starostka obce Mgr. Zuzana Germanová, potom odovzdala slovo deťom z našej ZŠ s MŠ v Richvalde a členom tanečného krúžku v Richvalde. Po nich nasledovali slávnostné príhovory. Prvá sa seniorom prihovorela predsedníčka ZO JDS v Richvalde pani Božena Hankovská, po nej pán konsenior Mgr. Marek Cingel'. Pre všetkých našich seniorov bol pripravený darček a pohostenie. Tí, ktorí v danom roku oslávili svoje okrúhle jubileum sa nám slávnostne podpísali do pamätnej knihy obce Richvald.

V tomto roku nimi boli:

90 rokov:

Anna Sabolová, Richvald 83,

85 rokov:

Andrej Marcinčo, Richvald 34,

Juraj Olejár, Richvald 142,

Anna Paľuvová, Richvald 108,

Mária Germanová, Richvald 22,
Mária Marcinčová, Richvald 34,
80 rokov:
Juraj Majerník, Richvald 41,
Jozef Jakub, Richvald 143,
Anna Šellongová, Richvald 207,
Anna Sobeková- Folťová, Richvald 140,
Zuzana Šellongová, Richvald 11,
Helena Jakubová, Richvald 143,
Helena Paľuvová, Richvald 61,
70 rokov:
Jozef Tej, Richvald 206,
Jozef Choma, Richvald 100,
Ján Rybár, Richvald 170,
Ján Hankovský, Richvald 235,
Mária Šoltýsová, Richvald 77,
Anna Šellongová, Richvald 209,
Helena Ildživá, Richvald 221,
Margita Hankovská, Richvald 17,
Monika Nováková, Richvald 183,
Anna Pekárová, Richvald 49,
Helena Sabolová, Richvald 84,
Zuzana Porubská, Richvald 160.

6. decembra do Richvaldu opäť zavítal Mikuláš a v kultúrnom dome rozdal všetkým deťom sladké darčeky. Za Mikuláša sa tento rok prezliekol Branislav Ildža, anjelom bola Kristína Germanová, a keďže tento rok boli naše deti veľmi dobré, čerta k nám Mikuláš nezobral.

14. decembra sa v sále Kultúrneho dome konala Vianočná akadémia. Svojim programom nás do atmosféry Vianoc vtiahli deti zo ZŠsMŠ Richvald, tanečný krúžok a detský spevácky zbor Klasy. Pre všetkých zúčastnených bolo pripravené pohostenie formou tradičných koláčov a vareného vína.

29.12.2018- po dvojročnej prestávke sa mladé žienky našej obce rozhodli, že zorganizujú dedinský ples. Po niekoľkotýždňovej príprave nastal ten deň, kedy sme sa všetci slávnostne nahodili a strávili spolu príjemný čas. Do tanca nám hrala skupina Šarm. Obľúbenou časťou programu býva tombola, v ktorej bolo veľa prítomných úspešných a z plesu odchádzali aj s peknou zhmotnenou spomienkou.

31. decembra sme sa spoločne rozlúčili so starým rokom v Kultúrnom dome pri dobrej nálade, varenom vínku a rôznych pochúťkach. O polnoci nám členovia

poľovníckeho združenia odpálili novoročný ohňostroj, po ňom pokračovala voľná zábava.

ZO JDS v Richvalde

Za Predsedníčku tejto organizácie na výročnej schôdzi bola zvolená Božena Hankovská, za podpredsedníčku pani Oľga Pekárová. Členkami výboru sú Jolana Vajdová, Anna Riznerová a Margita Hanišová. Revíziu komisiu tvoria Anna Svobodová- predsedníčka, Zuzana Porubská a Mária Marková. Výbor zasadal 6 krát, kde sa riešili úlohy stanovené OR JDS v Bardejove ako aj ZO JDS v Richvalde.

Športová činnosť:

V máji usporiadala OR JDS v Bardejove športové hry vo Fričkovciach, kde súťažili družstvá o postup medzi najlepších. Na týchto hrách sa zúčastnili aj zástupcovia z Richvaldu: Jozef Sobek- Folta, Marta Folťová, Anna Hankovská, Jozef Čupeľa a Mária Čupeľová. Na tejto súťaži boli úspešní a postúpili medzi najlepšie družstvá v okrese do Sveržova.

Poznávacie zájazdy:

Členovia združenia sa zúčastnili výstavy kvetov v Bratislave pod názvom FLORA. Taktiež sa zúčastnili zájazdu organizovaného ECAV Richvald, a tak spoznávali krásy Slovenska v okolí Lučenca.

Svojou šikovnosťou a kreativitou prispeli svojimi prácami na výstave ručných prác v Bardejove.

Zúčastňovali sa aj zasadnutí OR JDS v Bardejove, na kultúrnych akciách organizovaných obecným úradom v Richvalde a svojimi vynikajúcimi koláčmi prispeli na našich obecných slávnostiach k tej pravej ľudovej atmosfére.

DFSK Markovec

Rok 2018 bol nielen pre našu obec, ale aj pre súboristov smutný. Navždy sa rozlúčili so svojimi členkami Vierkou Germanovou a Ankou Sobekovou ako aj so svojimi rodinnými príslušníkmi- spevom, ktorý ich spájal. Preto v tomto roku ich činnosť bola skôr o spoločnom stretávaní ako o prezentácii.

MO Únie žien Slovenska

Predsedníčkou je Ľudmila Sabolová, podpredsedníčkou Milada Sobeková, pokladníčkou Helena Brehuvová, počet členiek MO ÚŽS v Richvalde je 27.

Aktivity:

1. Zahájenie roka - posedenie členiek a vypísanie plánu práce na rok 2018
2. 09.02.2018- fašiangové posedenie pri pečení šišiek
3. 05.05.2018- aktívna účasť na varení gulášu
4. 13.08.2018- pečenie koláčov a pomoc pri organizácii dňa obce Richvald
5. Ukončenie roka - posedenie v Kultúrnom dome v Richvalde (28. 12.).

Každý mesiac sa členky stretávajú na tzv. Včielke, kde oslavujú životné jubileum niektorej z členiek. Dva krát sa členky stretli na spoločnej opekačke pri studničke.

DHZ Richvald

Predsedom je Martin Tej, veliteľom Miroslav Sobek, strojníkom Ján Svoboda. Počet členov je 32 z toho 2 ženy.

Aj v roku 2018 bol DHZ Richvald zaradený v celoplošnom rozmiestnení síl a prostriedkov do skupiny B, za čo bola pridelená dotácia 3000 € od Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky, ktorá bola použitá na nákup výstroje a výzbroje našich dobrovoľných hasičov.

Výjazdy a zásahy:

06. 04. 2018 - zásah pri požari auta na „Krivskej ceste“

07. 04. 2018 - brigáda (jarná údržba techniky)

04. 05. 2018 - účasť na oslavách sv. Floriána na radničnom námestí v Bardejove

01. 06. 2018 - ukážka zásahu na ihrisku pri príležitosti MDD

17. 06. 2018 - OFFROAD Richvald – zábezpeka vody

26. 06. 2018 - previerky pripravenosti v obci Osikov

12. 08. 2018 - varenie gulášu na dni obce

25. 08. 2018 - plnenie rezerváru-„Šoltýša vzadu“

15. 09. 2018 - čerpanie vody z rezerváru- „Šoltýša vpredu“

01. 11. 2018 - brigáda PS8

Urbárska spoločnosť, pozemkové spoločenstvo Richvald

Valné zhromaždenie, konajúce sa 11.03.2018 si zvolilo nový výbor v zložení predseda Miroslav Hudák, podpredseda Andrej Grohoľ, tajomník Ing. Ján Vanta, pokladník Stanislav Hankovský. Členmi výboru sa stali JUDr. Andrej Brehuv, Martin Hankovský, Stanislav Novák, Ján Rizner a Marek Sabol.

Spoločnosť má 565 členov a obhospodaruje 429,7454 ha lesa. Urbár pozostáva zo 119,7454 ha a pozemkové spoločenstvo 310,0000 ha.

V roku 2018 bola prevedená výchovná ťažba v Albovčíku, obnovná ťažba bola urobená v Albovci a vo Veľkom Albovci. Drevo bolo rozdelené členom spoločnosti. Vlastným traktorom vyťažili 114 m³ dreva po veternej kalamite. Odpadové a nadrozmerne drevo odpredali do spaľovne v Bardejove. V mesiaci júl a august sa uskutočnili brigády na vyžívanie buriny okolo stromčekov, konali sa brigády na čistenie lesa, prerezávka na nánosové dreviny, ako sú liesky, breza a rakyta. V jesenných mesiacoch urobili ochranu stromčekov proti ohryzu lesnou zverou, nakoľko chemická ochrana už stráca účinnosť, z tohto dôvodu sa výbor rozhodol oplotiť časť stromčekov, a to 400 bežných metrov pletiva. 200 kusov jedličiek ošetrili ochrannou sieťkou, ostatné stromčeky boli ošetrené ešte chemickým náterom.

Nad celou činnosťou dozeral odborný lesný hospodár Ing. Vladimír Rybár.

Poľovnícke združenie Markovec Richvald

Predsedom poľovníckeho združenia je Radoslav Hankovský, podpredsedom Matúš Vanta, poľovným hospodárom Andrej Paľurik, pokladníkom Vladimír German a tajomníkom Vratislav Pavlišin. Výbor zasadal 7 krát a celkovo sa konali 2 členské schôdze. Vyšší počet výborových schôdzi sa uskutočnil kvôli príprave návrhu Organizačného poriadku a stanov PZ.

Zima bola pre zver z hľadiska poveternostných podmienok pomerne nepriaznivá. Snehová prikrývka aj silné mrazy bránili zvery dostať sa k svojej prirodzenej potrave. Základom činnosti bolo priebežné vyvážanie objemového krmiva do určených lokalít a krmidiel, soli do soľníkov a ťažba ohryzových drevín. Chystala sa kukurica, ktorá sa vyviezla na Šipku a na Polamanec do kola a na Vyšný koniec.

Na jar 2018 členovia vypratali všetky senníky a do konca augusta doplnili novou letninou, ktorú zabezpečili hlavne od miestneho poľnohospodárskeho družstva a taktiež pokosili lúčku „na Kerte“, ohradili zemiaky na fundušoch.

Čo sa týka budovania poľovníckych zariadení, tak v tomto roku sa venovali hlavne údržbe už vybudovaných zariadení. Svoju pozornosť tiež venovali čisteniu chodníkov (chodník od Šimovej parie do Albovčíka a z Albovčíka na Čeršľu).

PZ Markovec vedie vo svojej evidencii 7 poľovných psov.

Lov zveri:

	Plán	Skutočnosť
Srnec	7	7
Srna	7	6
Srnča	4	4
Jeleň	7	7
Jelenica	10	10
Jelenča	5	5
Lanštiak	10	7
Prasa	16	15
Diviak	1	1
Diviačica	3	3

Kultúrno - osvetová činnosť:

Pravidelne sa zúčastňujú na okresnej chovateľskej prehliadke, streleckých pretekoch ako aj kynologickej súťaže. Silvester 2018 - príprava a odstrel obecného ohňostroja.

Školstvo

Základná škola

Naša základná škola je málotriedna ZŠ s právnou subjektivitou so zriaďovateľskou pôsobnosťou obce. Škola je súčasne organizovaná spojením ročníkov v dvoch triedach s piatimi zamestnancami. Riaditeľkou školy aj v školskom roku 2017/2018 bola Mgr. Helena Chovancová, súčasne aj triednou učiteľkou pre prvý a štvrtý ročník (18 žiakov). Triednou učiteľkou pre druhý a tretí ročník (17 žiakov) bola Mgr. Darina Marchevská.

Základnú školu navštevovalo 35 žiakov, ktorí boli rozdelení do dvoch tried. Z toho 3 deti žijúce v zahraničí sú počas letných prázdnin preskúšavané.

1. ročník 13 žiakov,
2. ročník 8 žiakov z toho 1 integrovaný,
3. ročník 9 žiakov z toho 1 externý žiak,
4. ročník 5 žiakov z toho 1 integrovaný.

Presne tak, ako to vyžaduje zákon, ak deti dovŕšia vek 6 rokov, rodičia majú povinnosť zapísať ich do školy. Slávnostný zápis žiakov do 1 ročníka spolu s rodičmi v ZŠ sa konal v apríli 2018. Na zápis prišli s rodičmi 3 deti. Deti mali možnosť zoznámiť sa so školákmi v prvej triede, spolu sa zahrať a zaspievať si a na základe krátkych úloh, ukázať svoje vedomosti, schopnosti a skutočné vnímanie reality. Podľa reakcií detí tento deň bol pre nich veľkým zážitkom aj pre rodičov a vyučujúce to bolo veľmi pekné stretnutie. Pokiaľ sa deti zoznamovali v prvej triede, rodičia v jedálni tunajšej školy si vypočuli prednášku o školskej zrelosti, zoznámili sa s možnosťami odkladu povinnej školskej dochádzky, a učebnicami, ktoré budú budúci prváci používať. Do 1. ročníka na základe rozhodnutí, ktoré boli vydané a ktoré obdržali zriaďovateľ aj rodičia žiakov, boli prijatí po zápise 3 žiaci. V septembri do lavíc zasadli 3 prváci.

Základná škola v Richvalde v školskom roku 2017/2018 pracovala podľa plánu práce školy, ktorý bol vypracovaný na základe Pedagogicko - organizačných pokynov na školský rok 2017/2018. V rámci disponibilných hodín školského vzdelávacieho programu, v ktorom sme posilnili hodiny slovenského jazyka, výtvarnej výchovy, vytvorili od prvého ročníka hodinu anglického jazyka, vo štvrtom ročníku máme posilnenú hodinu matematiky a pre prvákov a druhákov máme vytvorený aj samostatný predmet – regionálnu výchovu. Podľa inovovaného školského vzdelávacieho programu sa vyučovali žiaci prvého ročníka. Naspäť sa vyučuje od prvého ročníka Prvouka, ktorá postupne aj v druhom ročníku nahradí Prírodovedu a Vlastivedu.

Žiaci integrovaní:.....2

Žiaci v hmotnej núdzi	2
Žiaci so špeciálnymi potrebami a individuálnym prístupom:.....	2
Žiaci so ZŤP.....	1

V 3. a 4. ročníku sa povinne vyučoval anglický jazyk. V 1. a 2. ročníku sa vyučovala 1 hodina anglického jazyka.

Náboženská výchova:

Ročník	počet žiakov evanjelické nábož.	Počet žiakov rímsko-kat. nábož.
1.	9	4
2.	4	2
3.	6	2
4.	4	1
<hr/>		
Spolu	23	9

Evanjelické náboženstvo vyučoval Mgr. Marek Cingel a rímsko - katolícke náboženstvo Mgr. Imrich Boľanovský.

Na škole je zriadená počítačová učebňa s počítačmi, scannerom a tlačiarňou. V triedach využívajú z projektu „DIGI škola“ interaktívne tabule. jednu z projektu „Aktivizujúce metódy vyučovania“ získali interaktívnu tabuľu do školského klubu a jednu interaktívnu tabuľu s ozvučením majú aj v učebni na informatickú výchovu. Podarilo sa im tak vybaviť všetky učebne interaktívnymi tabuľami, ktoré sú prínosom vo vyučovaní pre žiakov a pomôckou pre učiteľov.

Výsledky koncoročných previerok v hlavných vyučovacích predmetoch:

Trieda /ročník	Slovenský jazyk		Matematika
	diktát	test	
II./ 2. roč.	1,28	1,71	1,28
II./3. roč.	1,50	1,50	1,37
I./ 4. roč.	1,33	1,00	1,00

Záujmová poobedňajšia činnosť žiakov

- Počítačový krúžok /počet žiakov 26/ - Mgr. Chovancová Helena
- Krúžok športový /počet žiakov 16/ - Mgr. Hrivniaková Anna
- Krúžok šikovných rúk - /počet žiakov 17/ - Mgr. Marcheuská Darina

Personálny stav

V základnej škole pracujú celkom traja pedagogickí pracovníci. Z nich sú dvaja na plný úväzok a jeden na čiastočný úväzok. Ku pedagogickým pracovníkom patria dvaja učitelia, ktorí vyučujú v dvoch triedach a v nich sú po dva spojené ročníky. Na delený úväzok je v škole zamestnaná vyučujúca, ktorá zároveň riadi aj školský klub na škole. V čase mimo vyučovania žiaci majú

možnosť navštevovať tri krúžky. O čistotu a poriadok v základnej škole a v materskej škole sa stará školníčka pani Helena Olejarová, ktorá je v zimnom období zároveň aj kuričkou a má na starosti obsluhu plynových kotlov. Na znížený úväzok je na škole zamestnaná aj administratívna pracovníčka pani Iveta Patakiová, ktorá spracúva mzdy a účtovnú agendu školy.

Výbor ZRŠ:

Ing. Mária Germanová, predsedníčka

Jarmila Zamborská, členka

Slavomíra Sobeková, členka.

Materská škola

Zástupkyňou riaditeľky školy a zároveň učiteľkou MŠ je Mgr. Jana Cingelová. Ďalšou učiteľkou je Iveta Čekanová. V školskom roku 2017/2018 navštevovalo MŠ 18 žiakov vo veku 3 - 6 rokov, z toho 4 predškoláci, z toho jedno dieťa s odloženou školskou dochádzkou. 3 deti nastúpili v septembri do prvého ročníka v Richvalde a jedno do Bardejova. Kapacita škôlky nepostačuje pre všetky deti obce, ktoré by už mohli toto zariadenie navštevovať. Preádzka MŠ je od 7:00 do 16:00 hod.

Zloženie nepedagogických zamestnancov ZŠ a MŠ sa nemenilo sú nimi Iveta Patakiová- administratívna pracovníčka, Helena Olejarová ako školníčka a upratovačka, Beáta Ždiľová ako vedúca školskej jedálne a pomocná kuchárka a Dana Hankovská ako hlavná kuchárka. V školskej jedálni sa stravujú žiaci Základnej školy a Materskej školy a taktiež si pre obedy chodia aj občania obce.

Výbor ZRPŠ pre MŠ:

Gabriela Majerníková, predsedníčka

Zuzana Riznerová, pokladníčka

Ľudmila Porubská, členka.

Školský klub

Vedúcou školského klubu a vyučujúcou bola Mgr. Anna Hrivniaková.

Školský klub navštevovalo 28 žiakov ZŠ v Richvalde.

Rada školy

Mgr. Darina Marchevská, predsedníčka RŠ, členka za pedagogických zamestnancov ZŠ

Milan Sabol, člen za rodičov ZŠ

Ing. Jana Rybárová, zástupca zriaďovateľa

Andrej Sobek, člen za rodičov ZŠ

Martina Rybárová, členka za rodičov MŠ
Iveta Čekanová, členka za pedagogických zamestnancov MŠ
Beáta Ždiľová, členka za nepedagogických zamestnancov ZŠ.

V ZŠ s MŠ sa v šk. roku 2017/2018 vykonali tieto práce:

- do jedálne bola zakúpená elektrická škrabka a krájač zeleniny,
- na detskom ihrisku pred školou pribudli ďalšie hracie prvky,
- za školou pribudol drevený altánok,
- kompletne sa zrekonštruovala prístupová cesta a chodníky ku škole a okolo školy.

Duchovný život

RKC farnosť Richvald

Do rímskokatolíckej farnosti patria obce: Richvald, Šiba a Hervartov.

V obci žije 209 rímskokatolíkov, z toho 113 mužov, 96 žien.

Farnosť spravuje miestny farár - duchovný otec vdp. Mgr. Imrich Boľanovský, Richvald 86.

O farský kostol, cirkevné záležitosti a hospodárenie sa stará duchovný otec spolu s 3 kurátormi - František Paľuv, Richvald 61, Andrej Grohoľ, Richvald 95 a Peter Zamborský, Richvald 228.

O slúženie svätých omší a obradov sa stará kostolník Karol Litavec, Richvald 66.

Pri výzdobe a upratovaní kostola sa striedajú veriace ženy a dievčatá, podľa predloženého zoznamu.

V roku 2018 bolo:

Pokrstených: 0 detí

Pochovaných: 3 členovia farnosti Richvald:

20.02.2018 Terézia Mikuluvková, rod. Mihoková, 83 rokov,

26.07.2018 Andrej Novák, rod. Novák, 72 rokov,

03.08.2018 Anna Rohaľová, rod. Nováková, 78 rokov,

Zosobášených: 0 párov

V tomto roku prijala prvýkrát Sviatosť Oltárnu Viktória Zamborská spolu s tretiakmi z Hervartova a Šiby. Slávnostnú svätú omšu celebroidal správca farnosti Imrich Boľanovský vo filiálnom kostole Božského srdca v Hervartove.

Cirkevný zbor ECAV v Richvalde

Predsedníctvo cirkevného zboru:

Mgr. Marek Cingel (zborový farár)

Milan Adamuščin (zborový dozorca)- od 21.01.2018 Ing. Anna Folťová

Členovia zborového presbyterstva:

Jozef Hankovský (zástupca zb. dozorca)

Ján Folťta (zborový kurátor)

Miroslav Sobek (zborový kurátor)
Helena Brehuvová (zborová účtovníčka)
Anna Sobeková (zborová kostolníčka)- po jej náhlom odchode a jej dlhoročnej službe nastúpila Anna Šellongová ml.
Anna Porubská (zborová zapisovateľka)
Dušan Adamuščin ml.,
Maroš Hankovský,
Milan Ildža,
Ján Marcinčo,
Emília Porubská,
Emília Sabolová,
Ján Šoltýs.

V kantorskej službe nám slúži Mgr. Daniela Kľučariková, ktorá dochádza z bardejovského zboru.

Zborové presbyterstvo sa celkovo stretlo v roku 2018 6 krát (3. 2. - *výročné a kandidačné zasadnutie*, 4. 3., 21. 4., 23. 6., 2. 9., 2. 12.). Na prvom zasadnutí boli jednotliví členovia ZP zvolení do 3 pracovných výborov (Vnútromisijný, Hospodársky a Revízny výbor). Takisto boli všetky domácnosti v cirkevnom zbore rozdelené jednotlivým členom ZP do ich pastorálnych obvodov. Účasť presbyterov na zasadnutiach a brigádach bola veľmi dobrá. Rovnako dobrý bol aj aktívny a tvorivý prístup členov ZP k jednotlivým bodom rokovania. Členovia ZP poslúžili pri čítaní Pašii na 6. pôstnu – Kvetnú nedeľu.

Na zasadnutiach zborového konventu (ZK) sme sa stretli 4 krát:

- volebný ZK (21. 1.) – voľba zb. dozorkyne
- výročný a volebný (11. 2.) - voľba členov ZP
- volebný (1. 7.) – voľba generálneho biskupa a generálneho dozorca ECAV na Slovensku, dozorca VD- stal sa ním Ing. Ľ. Pankucha, ktorý má korene po matke v našom cirkevnom zbore.
- volebný (23. 9.) - 2. kolo voľby gen. biskupa ECAV na Slovensku, voľba zb. kostolníčky.

V roku 2018 bolo:

- pokrstených 12 detí, z toho 5 chlapcov a 7 dievčat:

1. 6. 1. 2018 Zuzana Hankovská, Richvald 177
2. 7. 1. 2018 Oliver Paľša, Richvald 12
3. 7. 1. 2018 Dorota Rybárová, Richvald 44
4. 21. 1. 2018 Petra Ildžová, Richvald 162
5. 4. 3. 2018 Katarína Paľuriková, Richvald 41
6. 8. 7. 2018 Dávid Géci, Bardejov
7. 22. 7. 2018 Ema Paľuriková, Richvald 162
8. 16. 7. 2018 Laura Riznerová, Richvald 178

9. 18. 8. 2018 Jonáš Vaškových a Simeon Zmuda, ČR
10. 23. 9. 2018 Bianka Sobeková, Richvald 220
11. 21.10. 2018 Nathanael Beňa, Prešov

V 2018 sa slávnosť konfirmácie kvôli malému počtu a nutnosti spájať ročníky nekonala. Je to výsledok depopulačnej krízy na Slovensku a posunu veku uzatvárania manželstva a rodenia detí. Vyhliadka do budúcnosti nie je tiež optimistická. Stále sa nám aj v našom cirkevnom zbore ročne rodí málo detí. Keď sú aj v našom kostole pokrstené, mnohé trvalo či prechodne bývajú už mimo náš zbor.

Viacerí naši členovia zboru sa spolu so zborovým predsedníctvom zúčastnili a pripomenuli si svoju vlastnú konfirmáciu na Zlatej konfirmácii (50. výročia slávnosti konfirmácie z roku 1968), ktorá sa konala dňa 27. 5. 2018 v bývalom matkocirkevnom chráme Božom v Bardejove. Z vtedajších richvaldských konfirmandov sa tejto slávnosti zúčastnilo 10 jubilujúcich konfirmandov (3 muži, 7 žien). V roku 2019 sa zúčastnia zlatej konfirmácie poslednýkrát. Od roku 2020 budú túto slávnosť organizovať sami.

- sobášených bolo 6 manželských párov (*oproti roku 2017 rovnaký počet*). 4 zosobášené páry boli rôzneho vierovyznania (*oproti roku 2017 tiež rovnaký počet*). Požehnanie manželstva nebolo.

14. 4. 2018 Zuzana Porubská (24 rokov), Richvald 222
Richvald Ján Katušin (27 rokov), Nemcovce
26. 5. 2018 Dominika Ildžová (26 rokov), Richvald 242
Richvald Emil Jankuv (31 rokov), Vyšná Voľa
28. 7. 2018 Daniela Hankovská (25 rokov), Richvald 181
Richvald Ľuboš Zajonc (31 rokov), Spišská Stará Ves
08. 9. 2018 Miriama Grittová (35 rokov), Richvald 190
Richvald Marek Gmitter (35 rokov), Bardejovská Nová Ves
6. 10. 2018 Jana Porubská (24 rokov), Richvald 222
Richvald Juraj Jackanin (22 rokov), Rešov
17. 11. 2018 Simona Hankovská (25 rokov), Richvald 15
Richvald Stanislav Košík (25 rokov), Kurima

Manželstvo je veľkým Božím darom pre nás i keď treba oň po celý spoločný život bojovať. Mnohí to po krátkom čase vzdávajú. Mnohí v ňom upadnú do stereotypu a žijú len zo zotrvačnosti, či kvôli deťom a spoločnému majetku. Práve kvôli kríze manželstva, stúpajúcej rozvodovosti mnohí prestávajú veriť na manželstvo a hľadajú iné spôsoby voľného spolužitia s pár ročnou trvanlivosťou. Mladých ľudí je potrebné povzbudzovať k manželstvu a to hlavne vlastným príkladom.

- pochovaní boli 17 členovia evanjelického cirkevného zboru (z toho 6 mužov a 11 žien, oproti roku 2017 je to nárast o 6 ľudí):

1. 09.01.2018 Mária Hankovská, rod. Gajdoš-Evinová, 81 rokov
2. 19.02.2018 Anna Sobeková Foľtová, rod. Foľtová, 86 rokov,
3. 26.02.2018 Mária Hudáková, rod. Gibel'ová, 85 rokov,
4. 12.03.2018 Anna Paľuriková, rod. Paľová, 64 rokov,
5. 21.03.2018 Viera Germanová, rod. Germanová, 54 rokov,
6. 24.03.2018 Vladimír Porubský, rod. Porubský, 62 rokov,
7. 26.04.2018 Zuzana Sabolová, rod. Vajdová, 83 rokov,
8. 10.05.2018 Anna Šellongová, rod. Gibel'ová, 81 rokov,
9. 18.06.2018 Anna Sobeková, rod. Foľtová, 65 rokov,
10. 08.07.2018 Andrej German, rod. German, 63 rokov,
11. 06.09.2018 Anna Šellongová, rod. Marcinčová, 77 rokov,
12. 14.09.2018 Andrej German, rod. German, 90 rokov,
13. 18.10.2018 Andrej Hankovský, rod. Hankovský, 89 rokov,
14. 24.10.2018 Anna Hankovská, rod. Germanová, 93 rokov,
15. 06.11.2018 Jozef Jakub, rod. Jakub, 80 rokov,
16. 22.11.2018 Ján Šellong, rod. Šellong, 86 rokov,
17. 12.12.2018 Zuzana Šellongová, rod. Galušková, 80 rokov.

Rok 2018 bol pre nás historický. Pochovali sme rekordný počet našich členov (podľa Matriky zomrelých a pochovaných v Bardejove a v Richvalde najviac za posledných minimálne 120 rokov a vzhľadom na počet členov cirkevného zboru v minulosti zrejme aj historicky najviac ľudí) - 18 členov nášho cirkevného zboru (*z toho 7 mužov a 11 žien, oproti roku 2017 je to nárast o 7 ľudí*). V 1 prípade išlo o 50-tnika, v ďalších 4 prípadoch 60 – tnikoch a v ostatných prípadoch išlo o starších členov. Vo viacerých prípadoch išlo o náhlu a nečakanú smrť. V 2 prípadoch išlo o pohreb 2 manželov za krátky čas (3 týždne). Pochovali sme aj najstaršiu členku nášho cirkevného zboru ako i obce (93 rokov).

Pohrebné rozlúčky sa konali v Dome nádeje a raz aj v Ev. kostole (pohreb dlhoročnej zb. kostolníčky). Jeden alebo dva večeri sa pred pohrebom konali pobožnosti, ktoré viedli striedavo bratia J. Sobek - Foľta, J. Svoboda a sestry M. Hankovská, A. Sobeková, a po jej náhlom odchode M. Foľtová. Nad'alej však potrebujeme hľadať aj ďalších, ktorí by radi poslúžili pozostalým rodinám. Kantorovala sestra J. Cingel'ová a raz M. Tipul. Poďakovania pozostalej rodiny na cintoríne ako i zbierku na potreby cirkevného zboru na kare v Kultúrnom dome robili J. Sobek - Foľta a J. Svoboda. Zb. farár sa zúčastňoval karov a vykonal na začiatku i na konci krátke pobožnosti.

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku v Richvalde má k 31. 12. 2018 724 členov (oproti roku 2017 je to nárast o 2 členov). 1 členka cirkevného zboru sa prehlásila do Cirkevného zboru Marhaň z dôvodu zmeny trvalého bydliska

(Zuzana Katušinová rod. Porubská). Do cirkevného zboru sa prihlásila Jaroslava Marcinčová rod. Mihalčinová z Cirkevného zboru Bardejov a rodina Pangrácová z Cirkevného zboru Zlaté (Miroslav, Viera, Petra, Juraj) z dôvodu zmeny trvalého bydliska. Nikto nevstúpil a nikto ani nevystúpil z ECAV na Slovensku.

V roku 2018 sa v evanjelickom zbore vykonali tieto hospodárske práce:

1. Záhradná úprava medzi farou a kostolom v súlade s predloženým projektom (*svojpomocne v spolupráci so záhradným architektom z Bardejova P. Demčkom*) a orezanie okrasných kríkov a stromov vo farskej záhrade (*svojpomocne*).
2. Zakúpenie výsuvnej teleskopickej tyči s nadstavcami na ometanie pavučín a umývanie okien v nedostupných vyšších miestach kostola, nového výkonnejšieho vysávača, elektrických nožníc na živý plot, ponorného čerpadla na čerpanie vody zo studne, poštovej schránky.
3. Výroba a osadenie krytu na studňu pri fare (*vyrobil zástupca zb. dozorkyne J. Hankovský*).
4. Výkop záchytnéj šachty vo farskej pivnici - v miestnosti, kde bol darling na stiahnutie vody z pivnice.
5. Oprava poškodených dverí vo vstupe na chór, ktoré napadla červotoč (*sponzorsky realizovali stolári Rizner - Hankovský*).
6. Brigáda na pozemku bývalej ev. školy (*kosenie trávy*).
7. Oprava kosačky.
8. Brigáda na orezanie tují pri kostole a ďalších ozdobných kríkov, ich zazimovanie.
9. Pri spustení kúrenia odstránené niektoré chyby odvzdušňovanie systému (*Andrej Šellong st.*).
10. Umiestnenie nových stĺpov pre internetový prenos a obecný rozhlas na rohu areálu kostola a pri stĺpe pevnej siete a zavedenie internetu v priestoroch kostola pre misijnú prácu s deťmi a mládežou.
11. Pravidelné upratovanie kostola ženami.

Výška cirkevného príspevku na každého člena cirkevného zboru bola 10 €.

Evanjelický zbor v Richvalde vydáva zborový časopis. V roku 2018 v 8. ročníku vydávania zborového časopisu Zrno vydali len jedno číslo na záver roka: č. 1/2018 vyšlo v decembri s témou „Cirkev“ s počtom strán 56..

VNÚTROMISIJNÉ AKTIVITY

- STRETÁVANIE DETÍ (NEDELŇNÁ BESIEDKA) - Detská besiedka pre menšie deti počas služieb Božích sa stretla v roku 2018 spolu 37 krát s priemernou účasťou 12 detí. Pripravovala ju J. Cingel'ová a pomáhal jej D. Cingel'. V roku 2018 sa konal po ročnej prestávke opäť Letný indiánsky denný tábor. Zúčastnilo sa ho 23 detí (3 deti mimo náš CZ, mimo našu cirkev).

- **STRETÁVANIE DORASTU-** je spojené s konfirmačnou prípravou. Je to veľmi vhodný a oslovujúci spôsob misie spôsobom klubového stretávania, kde okrem spievania piesní, modlitebnej chvíle, klubových hier a aktivít, premietania filmov nechýba vyučovanie tematické alebo biblické a diskusia k tomu. Je to veľká šanca vo veku dospievania pozvať mladého človeka k nasledovaniu Krista. Ukazuje sa, že je to kľúčový moment v dospievaní mladého človeka. Skúškou tohto duchovného formovania je potom čas po konfirmácii a odchode na SŠ. Stretli sa 37 krát s priemernou účasťou 12 mladých ľudí (žiaci 5. - 8. roč. ZŠ). Dorast vedie a pripravuje zborový farár a K. Porubská
- **STRETÁVANIE MLÁDEŽE** - Mládež sa stretávala v roku 2018 iba občasne na biblickej študijnej skupinke či príprave vnútromisijných aktivít.
- **MODLITEBNÉ SPOLOČENSTVO (MoS)-** Na ceste našej viery je dôležitý modlitebný život v komôrke našich srdc, ale i v spoločenstve cirkevného zboru. Preto sa stretávajú osobitne k modlitbám i pred službami Božími. Stretli sa 40 x. Účasť však bola veľmi nízka (2 – 3 ľudia). Je potrebné uvažovať o zmysluplnosti tohto formátu.
- **BIBLICKÉ HODINY PRE DOSPELÝCH-** Biblické hodiny sa konali od 24. 1. do 23. 5. a od 4. 10. do 18. 12. Stretli sa 26 x. V 1. časti roka dokončili štúdium biblickej knihy Jonáš a v 2. časti začali štúdium Listu apoštola Pavla Efezským. Dve biblické hodiny venovali prednáškam na aktuálne témy v spoločnosti a v cirkvi.
Biblické hodiny sa konali okrem všetkých školských prázdnin aj v našom obecnom Dennom stacionári v priestoroch KSB. Zborový farár si pripravil pre našich seniorov biblické príhovory a prednášky na rôzne teologické a spoločenské témy. Zaujímavosťou je, že na túto biblickú hodinu chodia aj seniori, ktorí nie sú klientmi stacionára a to aj z rímsko – katolíckej cirkvi.

- **SPEVOKOL:**

Zmiešaný zborový spevokol- Počet spevákov sa stabilizoval na 13 spevákov v 3 hlasoch (soprán – 6 speváčky, alt – 3 speváčky, tenor – 4 speváci). Zborový spevokol spieval na viacerých službách Božích v chráme Božom (*1. pôstna nedeľa, Veľký piatok, 1. slávnosť veľkonočná, 1. slávnosť svätodušná, Pohreb zb. kostolníčky a dlhoročnej členky spevokolu A. Sobekovej, Ekumenické bohoslužby počas Dňa obce Richvald, Pamiatka posvätenia chrámu, Poďakovanie za úrody zeme, Pamiatka zosnulých, 4. adventná nedeľa, 1. slávnosť vianočná*). Zúčastnili sa však aj Seniorátneho stretnutia spevokolov v Chmeľove (25. 11.) ako i dvakrát na tradičnom Vianočnom stretnutí spevokolov bývalého bardejovského cirkevného zboru v Bardejove (6. 1., 30. 12.). Členovia spevokolu čítali Pašie na 5. pôstnu – Smrtnú.

Spevokol Klasy- Spevokol prechádza generačnou výmenou. Začali s novými detskými spevákmi predškolského a ranného školského veku.

Spevokol Klasy spieval na službách Božích (*Nedeľa matiek, 1. slávnosť svätodušná, Požehnanie školákov a učiteľov na konci školského roka, Poďakovanie za úrody zeme, Pamiatka reformácie, 2. adventná nedeľa, Štedrý večer*), ale vystúpil aj na Vianočnej akadémii v Kultúrnom dome, ktorú organizovala naša obec.

- **INÉ VNÚTROMISIJNÉ AKTIVITY**

V roku 2018 okrem pravidelných vnútromisijných aktivít organizovali i ďalšie vnútromisijné podujatia:

- **Misijný večer** (17. 1.) – prezentácia činnosti švajčiarskej misijnej organizácie „Misia na Níle“ (2 švajčiarski a 1 slovenský misionár). Prezentáciu mali aj v Dennom stacionári a ZŠ v Richvalde.
- **Jarný dorastovo - mládežnícky tábor** (23. – 26. 2. *Kuková*)
- **Evanjelizácia PROCHRIST** (16. – 18. 3. *Kultúrny dom*)
- **Ranná veľkonočná pobožnosť na cintoríne** (1. 4.)
- **Seniorátne stretnutie mamičiek ŠZS** (28. 4.) – prednášala farárka L. Janotková na tému „*Mami pokoj, nestresuj!*“
- **Súťaž vo varení kotlíkového guláša v obci Richvald** (5. 5.) - 1. miesto za najlepší kolektív i za najlepší guláš, členovia tímu: M. Cingel, A. Foľtová, J. Hankovský, M. Sobek, A. Sobeková, A. Porubská.
- **Diakonický večer** (16. 5.) – prednáška K. Šoltésovej o Evanjelickej diakonii a možnostiach zborovej diakonie
- **8. zborový zájazd NOVOHRAD - MALOHONT** (2.- 3. 6.). Navštívili sme: Domica – jaskyňa, Fiľakovo – hrad, Lučenec – synagóga, ev. kostol, Kokava/ Rimavicou – stretnutie s etnológom a výrobcom ľudových nástrojov P. Bielčíkom, Uhorské - účasť na službách Božích, kázeň zborového farára, spoločenstvo stola s domácimi, Veľké Teriakovce – mlyn, Malé Teriakovce – gotický kostol)
- **Letný dorastovo - mládežnícky tábor** (8. – 13. 7. *Gerlachov*)
- **Letný detský denný indiánsky tábor** (30. 7. – 3. 8.)
- **Seniorálna pastorálna konferencia Združenia evanjelických duchovných ŠZS** (1. 10.) – prednáška E. Madžovej z OZ Rieka na tému: „*Homosexualita – pastorálne sprevádzanie ľudí s homosexuálnou náklonnosťou*“
- **Ekumenická pobožnosť na cintoríne na Pamiatku zosnulých** (1. 11.)
- **Minizájazd na Divadelné predstavenie** – muzikálovú rozprávku „*Legenda o zakliatom meste*“ a **vianočné trhy** (15. 12. *Prešov*)
- **Predvianočné stretnutie pre pozostalých** (22. 12.).

ZA UJÍMAVOSTI ZO ŽIVOTA

Na záver zápisov tohto roku zopár čísel:

- priemerná mzda na Slovensku v roku 2017 bola 1013 €,
- minimálna mzda 480 €,
- najviac zarábajúce profesie – informačné technológie, telekomunikácie, automobilový a strojársky priemysel, lekár gynekológ, zubný lekár
- najslabšie zarábajúce profesie- upratovacie a stravovacie služby, poštový doručovateľ, pomocná sila v kuchyni, sanitár, opatrovateľ
- dĺžka materskej dovolenky 34 týždňov, osamelé matky 37 týždňov,
- rodičovský príspevok na jedno dieťa v roku 2018 je vo výške 214,70 €
- priemerný starobný dôchodok bol 456,20 €,
- vek odchodu do dôchodku 62 rokov a 139 dní pre mužov aj ženy,
- možnosť zadarmo cestovať vlakom osobám nad 70 rokov,
- chlieb od 0,89 €- 1,50 € / 1 kg
- mlieko 0,49 – 1,00 € / 1 liter
- maslo od 1,59 - 3,00 € / 250g
- cukor od 0,49 - 0,89 €/kg
- soľ od 0,31- 0,59 €/kg
- liter benzínu na konci roka 2018 okolo 1,25 €
- liter nafty 1,22 €.